

Warszawa, 31.05.2011 r.

BADANIE PRODUKCJI ROŚLINNEJ

WIOSENNA OCENA STANU UPRAW ROLNYCH I OGRODNICZYCH ¹⁾ W 2011 R.

Wstępnie szacuje się, że w bieżącym roku powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi jest nieco mniejsza od ubiegłorocznej i wynosi blisko 8,1 mln ha (zmniejszenie o ok. 0,4%). Według wstępnych szacunków nastąpiło również zmniejszenie powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku ogółem o ok. 12,5% do blisko 0,7 mln ha oraz powierzchni buraków cukrowych o 2,2% do ok. 195,5 tys. ha.

Straty zimowe i wiosenne w powierzchni zasiewów zbóż ozimych w bieżącym roku były dość wysokie i sięgały od 1,0% dla pszenicy do 2,6% dla jęczmienia. Znacznie większe straty odnotowano w uprawach rzepaku i rzepiku ozimego. Wyniosły one w bieżącym roku 15,7% areалу zasiewów.

Duże szkody w uprawach rolnych i ogrodniczych spowodowały przymrozki, które wystąpiły w I dekadzie maja br. (lokalnie do minus 11°C) szczególnie w województwach: wielkopolskim, kujawsko-pomorskim, świętokrzyskim, pomorskim, dolnośląskim i lubuskim.

¹⁾Informacja zawiera wyniki wiosennej oceny stanu upraw przeprowadzonej w I dekadzie maja 2011 r. Oceny dokonano w oparciu o:

- ekspertyzy rzeczoznawców terenowych GUS opracowane na podstawie lustracji pól, łąk i sadów,
- wyniki badań stanu upraw w gospodarstwach rolnych osób prawnych i jednostkach organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej.

Wiosenna ocena stanu upraw obejmuje również szacunek powierzchni zasiewów głównych upraw rolnych oraz szacunek strat zimowych i wczesno-wiosennych.

Stan zasiewów zbóż ozimych i rzepaku ozimego w połowie maja br. był gorszy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Ocena stanu zasiewów zbóż jarych i rzepaku

jarego była również niższa od ubiegłorocznej, a także niższa od oceny z 2009 r. Na wiosenną ocenę stanu upraw rolnych wpływ miały następujące czynniki:

- słabszy stan upraw ozimych przed ich wejściem w stan zimowego spoczynku na jesieni 2010 r. Rośliny niedostatecznie rozkrzewione i w słabszej kondycji nieco gorzej zniosły ekstremalne warunki w zimie 2010/2011 r.,
- występujące w styczniu i lutym silne wiatry miejscami odsłaniające rośliny z pokrywy śnieżnej przy ujemnych temperaturach powietrza powodowały wysmalanie ozimin,
- niekorzystny przebieg warunków atmosferycznych w lutym 2011 r., gdy po znacznym wzroście temperatury powietrza powodującym zaniknięcie pokrywy śnieżnej i rozmarzanie gleby nastąpił długotrwały okres znacznych spadków temperatury przy gruncie, dochodzących nawet do -29°C . Przy braku dostatecznej okrywy śnieżnej dochodziło do uszkodzania roślin uprawnych,
- niekorzystne warunki atmosferyczne w I dekadzie maja 2011 r. (spadki temperatury i rejonami obfite opady śniegu) powodowały uszkodzenia upraw a nawet przełamywanie roślin.

Warunki agrometeorologiczne*

Przygotowanie pól pod zasiewy ozimin na jesieni 2010 r. było trudne z powodu zmiennych warunków pogodowych. Nadmiar wilgoci początkowo utrudniał prowadzenie orki przedsięwziętych i siewów ozimin. W październiku warunki agrometeorologiczne były na ogół dobre dla rolnictwa, a słoneczna pogoda korzystnie wpłynęła na wschody ozimin. Do końca drugiej dekady października zakończono rozpoczęte siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. W pierwszej i drugiej dekadzie listopada - wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza i dobre uwilgotnienie gleby stwarzały dobre warunki do wzrostu i rozwoju później zasianych ozimin. W grudniu przebieg pogody nie powodował większych zagrożeń dla upraw ozimych. Występujące na początku grudnia ochłodzenie przyczyniło się do zahamowania procesów życiowych i wejścia roślin w stan zimowego spoczynku. Notowane w pierwszej dekadzie stycznia znaczne spadki temperatury powietrza dochodzące miejscami nawet do -23°C , dzięki dość grubej pokrywie śnieżnej nie spowodowały

* Przebieg warunków agrometeorologicznych w okresie zimy oraz wstępną ocenę przezimowania i stanu upraw ozimych przedstawiono w notatce z dnia 29 kwietnia 2011 r. „Wstępna ocena przezimowania upraw ozimych”.

nadmiernego wychłodzenia wierzchniej warstwy gruntu na głębokości węzła krzewienia roślin. W drugiej dekadzie miesiąca znaczny wzrost temperatury powietrza przyczynił się do zakłócenia zimowej przerwy w wegetacji roślin powodując ich osłabienie oraz zmniejszenie zimotrwałości i mrozoodporności. Topniejący śnieg tworzył miejscami na polach zastoiska wody, które podczas nocnych spadków temperatury powodowały tworzenie się skorupy lodowej na powierzchni pól, co uszkadzało uprawy ozime. Występujące w styczniu i w drugiej dekadzie lutego silne i porywiste wiatry, przy ujemnej temperaturze powietrza powodowały wysmalanie roślin na plantacjach pozbawionych okrywy śnieżnej. W pierwszej połowie marca w całym kraju nadal trwała przerwa w wegetacji roślin. Po krótkotrwałym ociepleniu na przełomie lutego i marca nastąpił okres znacznych spadków temperatury powietrza przy powierzchni gruntu dochodzących do -20°C . Pod koniec drugiej dekady marca wzrost temperatury powietrza i gleby spowodował wznowienie procesów fizjologicznych roślin, a w zachodniej części kraju zaobserwowano ruszenie wegetacji roślin ozimych i na trwałych użytkach zielonych.

Przebieg pogody od końca II dekady marca był na ogół korzystny dla roślin. Występujące w drugiej i trzeciej dekadzie marca opady deszczu przyczyniły się do dobrego, a miejscami nawet nadmiernego uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby.

Pod koniec III dekady marca w zachodnich rejonach kraju rozpoczęto pierwsze prace polowe i siew zbóż jarych, a także przesiewy po zaoranych oziminach. Dalsze znaczne ocieplenie i słoneczna pogoda pod koniec marca i na początku I dekady kwietnia wywołała rozpoczęcie wegetacji na pozostałym obszarze kraju. W tym czasie rozpoczęto powszechnie prowadzenie wiosennych prac polowych, a od końca III dekady marca przeprowadzano powszechnie siewy owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego, a także pszenżyta jarego.

Siewy zbóż jarych, rozpoczęte pod koniec marca, prawie w całym kraju wykonywane były w pierwszej i drugiej dekadzie kwietnia. Do końca kwietnia siewy owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego dobiegły końca. Stopniowo w kraju pojawiały się wschody zbóż jarych.

W kwietniu warunki agrometeorologiczne były na ogół korzystne dla rolnictwa. W I dekadzie kwietnia bardzo ciepła i słoneczna pogoda przyczyniła się do znacznego przyspieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. Powszechnie wykonywano kolejne wiosenne prace polowe. W kwietniu uwilgotnienie wierzchniej warstwy gruntu na przeważającym obszarze kraju zabezpieczało potrzeby wodne roślin, jedynie w zachodniej Polsce znaczny niedobór opadów, spowodował wystąpienie niedoborów wilgoci w glebie. Pod koniec kwietnia na przeważającym obszarze kraju nastąpiło powszechnie strzelanie w źdźbło żyta i pszenżyta. Rzepak ozimy miejscami w drugiej, a w wielu rejonach kraju w trzeciej dekadzie

kwietnia rozpoczął proces wykształcania pąków kwiatowych. Miejscami w województwach zachodniej i południowej Polski pod koniec miesiąca rzepak zakwitł. Siewy zbóż jarych, rozpoczęte pod koniec marca, prawie w całym kraju wykonywane były w I i II dekadzie kwietnia. Lokalnie w I, a powszechnie w II i III dekadzie kwietnia sadzono ziemniaki. W pierwszej połowie kwietnia rozpoczęto również siew buraków cukrowych. W II dekadzie kwietnia przystąpiono do siewu kukurydzy uprawianej na zielonkę i na ziarno. W połowie miesiąca trawy łąkowe weszły w fazę strzelania w źdźbło. Lokalnie pod koniec kwietnia rozpoczęło się ich kwitnienie. Pod koniec kwietnia prawie w całej Polsce zakwitły drzewa owocowe.

Występujące w I dekadzie maja silne przymrozki spowodowały zwłaszcza w północno-zachodniej części kraju znaczne uszkodzenia upraw rolnych i ogrodniczych, a także kwitnących drzew i krzewów owocowych.

Tabl. 1. Temperatura powietrza i opady w okresie od jesieni 2010 r. do wiosny 2011 r.

Wyszczególnienie	Średnia krajowa temperatura powietrza		Średnie krajowe sumy opadów	
	°C	odchylenie od normy ^{a)}	mm	% normy ^{a)}
JESIEN^{b)} 2010				
Wrzesień	12,3	-0,7	90,1	160,9
Październik	6,0	-2,3	14,0	30,0
Listopad	5,5	2,5	85,2	210,4
ZIMA^{b)} 2010/2011				
Grudzień	-5,3	-5,2	49,4	118,8
Styczeń	-0,6	-1,2	30,7	99,9
Luty	-3,4	-2,5	26,1	97,9
WIOSNA^{b)} 2011				
Marzec	3,1	0,4	20,4	59,3
Kwiecień	10,3	2,9	32,1	75,8

a) jako normę IMiGW przyjmuje od 2002 r. średnie z lat 1971-2000

b) średnie miesięczne /obliczenia GUS na podstawie danych IMiGW/.

Ocena stanu upraw rolnych

Zasiewy ozime

Z oceny przeprowadzonej w I dekadzie maja 2011 r. przez rzeczoznawców terenowych GUS wynika, że stan zasiewów upraw ozimych jest gorszy od ubiegłorocznego.

Tabl. 2. Wiosenna ocena stanu upraw ozimych

Lata	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Pszenżyto	Rzepak i rzepik
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}				
1986-1990 ^{b)}	3,7	3,6	3,6	.	3,5
1991-1995 ^{b)}	3,6	3,5	3,4	3,4	3,2
1996-2000 ^{b)}	3,4	3,3	3,1	3,2	3,0
2001-2005 ^{b)}	3,6	3,5	3,4	3,5	3,4
2006	3,4	3,4	3,2	3,4	3,3
2007	3,7	3,5	3,6	3,6	3,7
2008	3,9	3,7	3,8	3,8	3,8
2009	3,7	3,5	3,6	3,6	3,5
2010	3,6	3,4	3,5	3,4	3,6
2011	3,5	3,3	3,3	3,3	2,9

a/ Stopień ‘5’ oznacza stan bardzo dobry, ‘4’ - dobry, ‘3’ - dostateczny, ‘2’ - słaby, ‘1’ - zły, klęskowy.

b/ Przeciętne roczne.

Stan zasiewów **pszenicy ozimej** oceniono na 3,5 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,1 stopnia niżej zarówno w porównaniu do roku ubiegłego jak i do średniej z lat 2001-2005. W przekroju wojewódzkim stan zasiewów pszenicy ozimej wahał się od 4,1 stopnia w województwie lubelskim do 3,2 stopnia w województwach: kujawsko-pomorskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim. Stan gorszy niż przed rokiem wykazały następujące województwa: dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, lubuskie, małopolskie, mazowieckie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie. Najwyższą różnicę w ocenie stanu upraw pszenicy ozimej odnotowano w województwach: zachodniopomorskim (niżej o 0,5 stopnia) i wielkopolskim (niżej o 0,4 stopnia) oraz w województwie lubelskim (wyżej o 0,8 stopnia). Lepszy stan plantacji pszenicy ozimej w porównaniu do roku ubiegłego zanotowano jedynie w województwie lubelskim. W województwach łódzkim, opolskim, podkarpackim, podlaskim, pomorskim, śląskim i świętokrzyskim oceny stanu zasiewów pszenicy ozimej były na poziomie ubiegłorocznych.

Stan zasiewów **żyta** oceniono na 3,3 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,1 stopnia niżej w porównaniu do roku ubiegłego i o 0,2 stopnia niżej od średniej z lat 2001-2005. Zasiwy żyta najwyżej oceniono w województwach: lubelskim – na 4,0 stopnia, opolskim – na 3,9 stopnia, a najniżej w województwach: podlaskim – na 2,8 stopnia, mazowieckim i pomorskim – na 3,1 stopnia. Jedynie województwo lubelskie stan zasiewów żyta w bieżącym roku oceniło jako lepszy od analogicznej oceny z roku ubiegłego. Największą różnicę w ocenie stanu upraw żyta w porównaniu do roku ubiegłego wykazało województwo lubelskie (wzrost o 0,9 stopnia), kujawsko-pomorskie i wielkopolskie (spadek o 0,4 stopnia).

Stan zasiewów **jęczmienia ozimego** oceniono na 3,3 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,2 stopnia kwalifikacyjnego niżej w porównaniu z wiosenną oceną roku ubiegłego, i o 0,1 stopnia niżej od średniej z lat 2001-2005, przy czym w województwach lubelskim i śląskim ocena ta była wyższa od ubiegłorocznej. Zasiewy jęczmienia ozimego najwyżej oceniono w województwie lubelskim na 4,0 stopnia, a najniżej w województwach: kujawsko-pomorskim, podlaskim i zachodniopomorskim – na 3,0 stopnia. Największą różnicę w ocenie stanu upraw jęczmienia ozimego w porównaniu z ubiegłoroczną wiosenną oceną wykazano w województwach: lubelskim (wyżej o 0,7 stopnia) oraz wielkopolskim i zachodniopomorskim (niżej o 0,5 stopnia). Gorzej oceniono zasiewy jęczmienia ozimego w 11 województwach, natomiast w województwach opolskim, podkarpackim i pomorskim ocena stanu jęczmienia ozimego była na poziomie ubiegłorocznej.

Stan zasiewów **pszenżyta ozimego** oceniono na 3,3 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,1 stopnia niżej w porównaniu z rokiem ubiegłym i o 0,2 stopnia niżej od średniej z lat 2001-2005. W przekroju wojewódzkim oceny stanu zasiewów pszenżyta ozimego wahały się od 4,2 stopnia w województwie: lubelskim do 2,9 w województwie podlaskim.

Ocenę lepszą od ubiegłorocznej odnotowano w województwach: lubelskim, małopolskim, opolskim i świętokrzyskim; w województwach: lubuskim, podkarpackim, pomorskim i śląskim ocena była na poziomie ubiegłorocznej, natomiast w pozostałych województwach oceny były niższe.

Stan zasiewów **mieszanek zbożowych ozimych** oceniono na 3,3 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,1 stopnia niżej od oceny z wiosny roku ubiegłego. Ocena ta była w bieżącym roku niższa od ubiegłorocznej w 11 województwach (spadek wahał się od 0,3 do 0,1 stopnia), a wyższa od ubiegłorocznej w województwach: lubelskim (wyżej o 0,8 stopnia) opolskim i śląskim (wyżej o 0,2 stopnia) i świętokrzyskim (wyżej o 0,1 stopnia), natomiast w województwach: lubuskim i podkarpackim oceny były na poziomie ubiegłorocznych.

Stan plantacji **rzepaku i rzepiku ozimego** oceniono na 2,9 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,7 stopnia niżej niż przed rokiem i o 0,5 stopnia niżej od średniej z lat 2001-2005. Najlepszy był stan plantacji w województwie lubelskim (oceniany na 3,7 stopnia kwalifikacyjnego), a najślabszy w województwach: zachodniopomorskim – 2,4 stopnia i kujawsko-pomorskim – 2,3 stopnia. Stan zasiewów rzepaku i rzepiku ozimego w 14 województwach oceniono jako gorszy od ubiegłorocznego, w 2 województwach ocena plantacji rzepaku i rzepiku ozimego była wyższa od oceny z wiosny ubiegłego roku. Największą różnicę w ocenie stanu upraw rzepaku i rzepiku ozimego w porównaniu z oceną ubiegłoroczną wykazało województwo zachodniopomorskie - niżej o 1,3 stopnia, województwo kujawsko-pomorskie - niżej o 1,2 stopnia, natomiast wyżej oceniono zasiewy

rzepaku i rzepiku ozimego w województwie lubelskim i podlaskim (odpowiednio o 0,2 stopnia i o 0,1 stopnia).

Tabl. 3. Wiosenna ocena stanu upraw ozimych wg województw

Województwa	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe	Rzepak i rzepik
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}					
Polska	3,5	3,3	3,3	3,3	3,3	2,9
Dolnośląskie	3,6	3,5	3,5	3,6	3,5	3,5
Kujawsko-pomorskie	3,2	3,2	3,0	3,1	3,2	2,3
Lubelskie	4,1	4,0	4,0	4,2	3,9	3,7
Lubuskie	3,6	3,5	3,5	3,6	3,5	2,9
Łódzkie	3,5	3,2	3,2	3,3	3,2	3,0
Małopolskie	3,7	3,6	3,5	3,6	3,6	3,2
Mazowieckie	3,5	3,1	3,3	3,3	3,2	3,0
Opolskie	3,8	3,9	3,6	3,7	3,6	3,2
Podkarpackie	3,8	3,6	3,7	3,7	3,6	3,6
Podlaskie	3,2	2,8	3,0	2,9	2,9	3,1
Pomorskie	3,4	3,1	3,3	3,2	3,3	2,7
Śląskie	3,4	3,5	3,4	3,5	3,6	2,9
Świętokrzyskie	3,5	3,2	3,2	3,2	3,6	3,2
Warmińsko-mazurskie	3,2	3,3	3,1	3,3	3,2	2,8
Wielkopolskie	3,3	3,2	3,2	3,3	3,3	2,7
Zachodniopomorskie	3,2	3,2	3,0	3,1	3,4	2,4

a/ Stopień ‘5’ oznacza stan bardzo dobry, ‘4’ - dobry, ‘3’ - dostateczny, ‘2’ - słaby, ‘1’ - zły, klęskowy.

Zasiewy jare

Siewy zbóż jarych na przeważającym obszarze kraju wykonano do końca kwietnia br. Wysiane w pierwszej dekadzie kwietnia już pod koniec miesiąca były w fazie 1-2 liści, zasiane później wschodziły nierównomiernie z powodu braku deszczu. Dodatkowo stan upraw pogorszyły występujące już po ruszeniu wegetacji duże dobowe wahania temperatury, ze spadkami od -5 °C do -11 °C (w maju).

Stan zasiewów zbóż jarych oceniono następująco:

- pszenicy jarej, jęczmienia jarego, owsa i mieszanek zbożowych jarych na 3,4 stopnia kwalifikacyjnego.
- pszenżyta jarego – na 3,3 stopnia kwalifikacyjnego,
- rzepaku i rzepiku jarego – na 3,1 stopnia kwalifikacyjnego.

Oceny te były niższe od ubiegłorocznych.

Tabl. 4. Wiosenna ocena stanu upraw jarych wg województw

Województwa	Pszenica	Jęczmień	Owies	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe	Rzepak i rzepik
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}					
Polska	3,4	3,4	3,4	3,3	3,4	3,1
Dolnośląskie	3,5	3,5	3,5	3,3	3,5	3,3
Kujawsko-pomorskie	3,0	3,0	3,0	3,1	3,0	2,9
Lubelskie	4,0	4,1	4,1	4,0	4,1	3,8
Lubuskie	3,4	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2
Łódzkie	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4	3,1
Małopolskie	3,7	3,7	3,5	3,5	3,7	3,2
Mazowieckie	3,2	3,4	3,4	3,3	3,4	3,3
Opolskie	3,6	3,5	3,5	3,4	3,5	3,6
Podkarpackie	3,6	3,6	3,5	3,5	3,5	3,7
Podlaskie	3,2	3,1	3,3	3,2	3,2	3,0
Pomorskie	3,1	3,1	3,0	3,0	3,0	2,8
Śląskie	3,4	3,4	3,4	3,5	3,4	3,2
Świętokrzyskie	3,6	3,6	3,5	3,6	3,6	3,5
Warmińsko-mazurskie	3,3	3,4	3,5	3,5	3,5	3,1
Wielkopolskie	3,0	2,9	2,9	2,9	3,0	2,6
Zachodniopomorskie	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3	3,0

a/ Stopień "5" oznacza stan bardzo dobry, "4" - dobry, "3" - dostateczny, "2" - słaby, "1" zły, klęskowy.

Wstępne szacunki powierzchni niektórych upraw pod zbiory w 2011 r.

Wstępnie szacuje się, że jarych zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zasiano około 3,4 mln ha, tj. o ok. 1,6% więcej niż wyniosła powierzchnia zasiewów w roku ubiegłym.

Powierzchnię ozimych zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oceniano na około 4,8 mln ha, tj. o około 1,7% mniej niż wynosiła powierzchnia zasiewów w poprzednim sezonie wegetacyjnym. Oceniano, że w porównaniu do roku ubiegłego zwiększyła się powierzchnia uprawy pszenicy jarej, pszenicy ozimej, jęczmienia jarego, mieszanek zbożowych jarych i ozimych a zmniejszyła się powierzchnia uprawy: żyta, jęczmienia ozimego, owsa, pszenżyta ozimego i jarego.

Łączną powierzchnię uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wstępnie szacowano na blisko 8,1 mln ha, tj. 0,4% mniej niż w roku ubiegłym.

Oceniano, że ogólna powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku łącznie ozimego i jarego wyniesie blisko 0,7 mln ha, tj. o 12,5% mniej niż w roku ubiegłym, a powierzchnia uprawy

buraków cukrowych zmniejszy się do ok. 195,5 tys. ha (tj. o około 2,2% mniej niż w roku ubiegłym).

Użytki zielone i plantacje koniczyny

W bieżącym roku ze względu na dość wczesne ruszenie wegetacji oraz korzystny układ warunków wilgotnościowych w kwietniu i maju wegetacja roślinności łąkowo-pastwiskowej przebiegała dobrze.

W maju br. stan **łąk trwałych** oceniono na 3,4 stopnia kwalifikacyjnego. Ocena ta była o 0,1 stopnia niższa od ubiegłorocznej i jednak o 0,1 stopnia wyższa od średniej oceny z lat 2001-2005. W przekroju wojewódzkim oceny stanu łąk wahały się od 3,8 stopni kwalifikacyjnych w województwach lubelskim i świętokrzyskim do 3,1 stopnia kwalifikacyjnego w województwie kujawsko-pomorskim i pomorskim.

Tabl. 5. Ocena stanu upraw

Lata	Łąki	Pastwiska	Koniczyna
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}		
1986-1990 ^{b)}	3,4	3,4	3,6
1991-1995 ^{b)}	3,2	3,2	3,4
1996-2000 ^{b)}	3,1	3,1	3,3
2001-2005 ^{b)}	3,3	3,2	3,5
2006	3,2	3,2	3,4
2007	3,4	3,3	3,6
2008	3,6	3,6	3,7
2009	3,3	3,2	3,5
2010	3,5	3,4	3,6
2011	3,4	3,4	3,5

a/ Stopień "5" oznacza stan bardzo dobry, "4" - dobry, "3" - dostateczny, "2" - słaby, "1" zły, klęskowy.

b/ Przeciętne roczne.

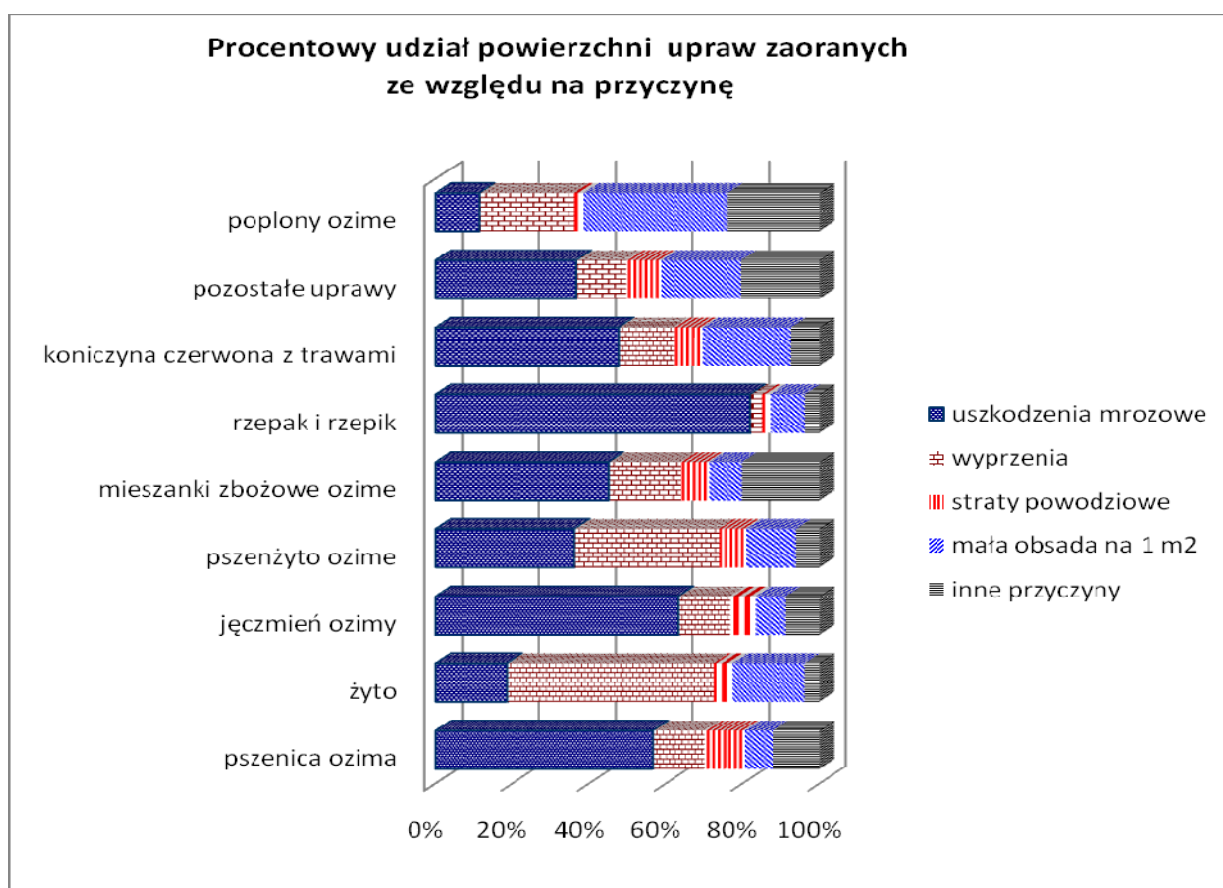
Stan **pastwisk** oceniono na 3,4 stopnia kwalifikacyjnego. Ocena ta była na poziomie ubiegłorocznej i wyższa od średniej oceny z lat 2001-2005. W przekroju wojewódzkim oceny stanu pastwisk wahały się od 3,8 stopnia w województwie świętokrzyskim do 3,1 stopnia w województwach pomorskim i wielkopolskim.

Plantacje **koniczyny** w czystym siewie i w mieszankach z trawami oceniono na 3,5 stopnia kwalifikacyjnego i jest to o 0,1 stopnia niżej niż przed rokiem jednak na poziomie średniej z lat 2001-2005. W przekroju wojewódzkim oceny stanu koniczyny w czystym siewie i w mieszankach z trawami wahały się od 3,9 stopnia w województwie lubelskim do 3,1 stopnia w województwie zachodniopomorskim.

Ocena wielkości strat w uprawach ozimych

Straty w powierzchni zasiewów ozimin były zdecydowanie większe od niewielkich ubiegłorocznych.

Szacowano, że do połowy maja zaorano lub zakwalifikowano do zaorania łącznie ok. 68,3 tys. ha powierzchni zasianej zbóż ozimych (1,4%) (w roku 2010 – 1,3%), w tym ok. 20,9 tys. ha pszenicy ozimej (w 2010 r. – 11,7 tys. ha), żyta ok. 26,0 tys. ha (w 2010 r. – 20,4 tys. ha), jęczmienia ozimego ok. 5,2 tys. ha (w 2010 r. – 3,0 tys. ha), pszenżyta ozimego ok. 15,6 tys. ha (w 2010 r. – 24,9 tys. ha). Powierzchnię uprawy rzepaku i rzepiku zaoraną i zakwalifikowaną do zaorania szacowano na ok. 118,3 tys. ha, tj. 15,7% powierzchni zasianej (w 2010 r. – 23,5 tys. ha).

Główną przyczyną zaorywania plantacji upraw ozimych podawaną przez rzeczoznawców terenowych GUS w bieżącym roku były straty spowodowane uszkodzeniami mrozowymi oraz wyprzeniami w mniejszym stopniu małą obsadą roślin na 1 m².

Tabl. 6. Straty w uprawach ozimych.

Wyszczególnienie	1986-1990 ^{a)}	1995	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011

	w % ogólnej powierzchni danej uprawy									
Zboża ozime	0,5	0,1	0,1	0,4	1,9	0,3	0,2	0,1	1,3	1,4
Pszenica	0,5	0,1	0,2	0,4	1,5	0,2	0,2	0,1	0,6	1,0
Żyto	0,4	0,1	0,1	0,3	1,4	0,2	0,1	0,1	1,4	1,8
Jęczmień	2,5	0,3	0,4	0,5	4,8	0,4	0,4	0,2	1,5	2,6
Pszennyto	.	0,1	0,1	0,8	2,8	0,4	0,1	0,1	2,2	1,4
Mieszanki zbóż	.	.	0,3	0,3	2,1	0,3	0,2	0,2	0,7	1,0
Rzepak i rzepik	4,2	1,2	1,6	1,3	2,9	0,5	0,8	0,5	3,1	15,7
Koniczyna	0,3	0,2	0,3	0,4	1,4	0,4	1,2	0,3	0,6	0,9
Poplony ozime	1,1	2,7	4,3	0,4	5,8	6,8	2,8	0,7	1,0	1,9

a) Przeciętne roczne

Straty w przechowywanych ziemiopłodach rolnych i ogrodniczych

Do przechowywania w okresie zimy 2010/2011 przeznaczono około 5,1 mln t ziemniaków, tj. ok. 57,7% zbiorów z 2010 r. (w roku poprzednim 55,8%). Straty w przechowywanych ziemniakach szacuje się na 11,9% ogólnej masy przeznaczonej do przechowywania tj. o 0,2 pkt. proc. więcej niż w roku poprzednim. Największe straty w masie przechowywanych ziemniaków wystąpiły w województwach zachodniopomorskim – 13,5% i warmińsko-mazurskim – 13,4%.

Tabl. 7. Straty w przechowywanych ziemiopłodach

Lata	Ziemniaki	Kapusta	Cebula	Marchew jadalna	Buraki ćwikłowe	Pietruszka	Selery	Pory
	w % ogólnej ilości przechowywanych ziemiopłodów							
1986 - 1990 ^{a)}	16	20	13	14	8	14	15	15
1991 - 1995 ^{a)}	16	18	13	15	10	14	14	12
1996 - 2000 ^{a)}	15	18	14	17	11	16	16	17
2001 - 2005 ^{a)}	12	18	14	17	12	18	15	14
2006	12	16	12	14	11	15	13	12
2007	14	18	15	14	10	16	14	13
2008	13	17	13	15	12	17	15	12
2009	11	16	13	15	12	15	15	12
2010	12	17	14	17	12	15	17	13
2011	12	16	14	15	12	16	16	12

a) Przeciętne roczne

Straty w przechowywaniu warzyw gruntowych podczas zimy 2010/2011 r. utrzymywały się na poziomie zbliżonym do lat poprzednich, a dla marchwi, kapusty i selerów

były nawet niższe. Wyższe niż w roku ubiegłym straty w przechowywaniu zanotowano dla pietruszki, jednakże zaobserwowano duże zróżnicowanie wielkości strat, w zależności od rejonu kraju. W niektórych województwach wystąpiły znaczne straty w przechowywaniu większości gatunków warzyw z powodu gorszej jakości zbiorów 2010 r. i bardzo mroźnej pogody w czasie zimy.

Straty w przechowywanych jabłkach wyniosły ok. 11%.

Ocena stanu upraw ogrodnich

Przezimowanie roślin sadowniczych w okresie zimy 2010/2011 było zróżnicowane w zależności od położenia plantacji. W niektórych rejonach kraju drzewa i krzewy owocowe nie były w pełni zahartowane przed zimowym spoczynkiem i ucierpiały z powodu mrozu. Największe straty wystąpiły w brzoskwińniach, gruszach, czereśniach i jabłoniach. W niektórych rejonach kraju słabo przezimowały także plantacje truskawek, z powodu wystąpienia silnych mrozów przy braku okrywy śniegowej (szczególnie w lutym).

Kwitnienie roślin sadowniczych było na ogół obfite, lecz na plantacjach w rejonach północno-zachodniej i zachodniej Polski na początku maja wystąpiły bardzo silne przymrozki, (do -7°C , a miejscami nawet do -11°C), które uszkodziły kwiaty i zawiązki owoców, szczególnie czereśni, moreli, brzoskwiń, śliw, wiśni, porzeczek, wczesnych odmian truskawek i jabłoni. Poza tym obserwowano słaby oblot pszczół w czasie kwitnienia z uwagi na niskie temperatury. Rzeczywiste straty w uprawach sadowniczych będzie można określić jednak dopiero po opadzie czerwcowym.

Siewy warzyw gruntowych w wielu rejonach kraju były opóźnione z powodu trudnych warunków agrometeorologicznych, tj. niskich temperatur utrzymujących się w marcu oraz nadmiernego uwilgotnienia gleby po zimowych roztopach. Warunki atmosferyczne na ogół nie sprzyjały wschodom roślin, zwłaszcza w pierwszej połowie kwietnia z powodu niskich temperatur, natomiast później z powodu braku wilgoci w glebie. Zaopatrzenie w nasiona warzyw, nawozy oraz środki ochrony roślin było na ogół dobre, jedynym ograniczeniem był czynnik ekonomiczny.